

UČIVO V LIDSKÉ A SPOLEČNOSTI PRO TŘÍDU III (VŠEOBECNÉ VZDĚLÁVÁNÍ)

KRÁTKÁ PREZENTACE UČIVA

Výcvik *člověka a společnosti* v počátečním stupni primárního vzdělávání je realizován ve III. a IV. Ročníku. Je zaměřeno na osvojení základních znalostí, dovedností a postojů souvisejících s přírodou a společností Bulharska a také budování přístupné sociální a občanské kompetence studenta.

Předmět má ucelený charakter a kombinuje základní znalosti z geografie, historie a občanské výchovy. Na základě fragmentů z historie bulharské státnosti a společnosti ve středověku a obrození je obohacena a rozvíjena povědomí o bulharské a evropské identitě, nezcizitelných lidských právech a občanských povinnostech jako hodnotě moderní demokratické společnosti. Vzdělávání ve III. Ročníku sleduje chronologický sled vývoje společnosti a poskytuje seznámení s reprezentativními historickými postavami a událostmi. Studiem předmětu se studenti připojují k pravidlům demokratické sociální chování a stanoví základní principy občanské kultury. Rozvíjí se zvědavost, postřeh, kritika myšlení a respektování důstojnosti jednotlivce atd. Realizace učiva stimuluje a podporuje zájem studentů o národní přírodní a historické dědictví.

Ve třetím ročníku jsou upgradovány počáteční znalosti bulharské identity získané v předchozích třídách a jsou nastaveny její obecné znalosti, časové a prostorové podpory. Informace získané v předchozích třídách o přírodě v rodné zemi jsou rozšířeny prezentací rozmanitost bulharské přírody a seznámení se základními charakteristikami hlavních přírodních lokalit. Prostřednictvím témat s geografickým rozšířují se znalosti o roli vlivu člověka na životní prostředí a rozvíjí se ekologická kultura studentů. Formují se počáteční dovednosti pro získávání informací z map a přístupných historických pramenů.

Stránka 2

Učivo předmětu *člověk a společnost* je konstruováno jako logické pokračování přijaté strategie pro práci po celém světě ve třídě II. Následuje orientace na postupné upřesňování, rozšiřování a obohacování základních myšlenek pojmy naučené ve třídě II. Předpokladem je formulace témat a umístění hlavních informačních a axiologických akcentů pro implementaci integrovaného přístupu. Pomocí sady očekávaných výsledků učení definovaných pro každé téma jsou nastíněny možné oblasti integrace s jinými subjekty. Tímto způsobem je zdůrazněna integrita znalostí obsažených v tématu a má za cíl vyhnout se samoúčelnému a abstraktnímu učení konkrétního učebního obsahu.

Pojmy uvedené v příslušném sloupci jsou vodítkem k objemu koncepčního aparátu používaného učitelem. Jsou přizpůsobeni empirická úroveň a nevyžaduje, aby studenti reprodukovali definice.

Činnosti realizované v lekci o *osobě a společnosti* by měly mít interdisciplinární charakter. Každá z těchto činností je

slouží k dosažení komplexních dovedností a kompetencí a je předmětem třídní práce ve třídě nebo mimo ni.

OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY UČENÍ NA KONCI TŘÍDY

Oblasti kompetence

Znalosti, dovednosti, postoje

*Muž a jeho
středa*

- Na příkladech ilustruje svoji příslušnost k sociálním skupinám a komunitám - školní třídě a škole společnosti.
- Uvádá souvislost mezi zvláštnostmi přírodního prostředí a prací lidí.
- Uvádí příklady změn v životě lidí, ke kterým došlo v důsledku některých technických inovací.
- Rozpoznává situace, které ohrožují bezpečnost a život.
- Popisuje prvky každodenního života Bulharů v různých dobách.
- Vypráví o jasných osobnostech a událostech v bulharské historii.
- Chápe roli jazyka, náboženství a tradic pro zachování a rozvoj bulharské komunity.
- Zjišťuje společné rysy o svátcích různých etnických skupin v Bulharsku.

*Národní a kulturní
dědictví*

Stránka 3

Bulharsko - část Evropy

- Uvádí příklady významných kulturních úspěchů bulharského lidu.
- Uspořádá hlavní historické události v čase.
- Určuje na mapě geografickou polohu Bulharska na Balkánském poloostrově.
- Popisuje významné přírodní lokality v Bulharsku.
- Na příkladech ilustruje vztahy Bulharska s Evropou a světem.
- Rozlišuje materiál od písemných zdrojů znalostí.
- Jako zdroj znalostí používá mapu Bulharska.
- Komentuje údaje prezentované prostřednictvím tabulek a dalších zdrojů informací.

*Zdroje
znalost*

VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Témata

Kompetence jako očekávané výsledky učení

Muž ve společnosti

- Chápe, že společnost se skládá z různých skupin lidí.
- Rozumí potřebě interakce a dodržování pravidel skupinová komunikace.
- Objevuje morální poselství všedních svátků a různé zvyky etnické skupiny.
- Uvádí příklady vlivu technických inovací na cestu lidské životy.
- Interpretuje příklady vývoje společnosti jako řady pozitivní a negativní události.

• spc

Stránka 4

Bulhar - občan
Bulharsko a Evropa

- Definiuje jejich národní identitu a občanství („občan Bulharsko“ a „občan Evropské unie“).
- Vysvětluje jeho základní občanská práva a povinnosti - vzdělání a zdravotní péče.
- Při práci s mapou určuje směry světa.
- Označuje státní hranice Bulharska na mapě.
- Orientováno podle geografické mapy umístění Bulharska na Balkánský poloostrov.
- Chápe význam geografické polohy Bulharska pro jeho rozvoj.
- Popisuje pomocí geografické mapy povrch Bulharské republiky.
- Orientuje se podle barev mapy pro umístění přírodní lokality a symboly pro velikost sídel.
- Pojmenovává největší bulharské hory, řeky a jezera.
- Popisuje hlavní charakteristiky přírodních lokalit a jejich význam - hory, roviny, nížiny, řeky a jezera.
- Chápe odpovědnost lidí za ochranu přírodních zdrojů Bulharsko.
- Vysvětluje souvislost mezi přírodními zdroji a lidskou prací.

• ob
• sy
• stá
• hra
• pol
• ma
• sm

• po
• let
• níž
• ho
• pol
• řek
• jez
• mc

Přírodní zdroje
Bulharsko

Stránka 5

Bulharské kořeny

- Uvádí příklady materiálních a písemných zdrojů znalostí o minulosti.
- Popisuje prvky thráckého života.
- Uvádí příklady významných kulturních úspěchů Thráků.
- Popisuje prvky života, vlády a víry Slovanů a staří Bulhaři.

• mi
• hrc
• pol
• nás
• bol

Bulharská společnost v
Středověk

- Spojuje významné události a procesy pro sjednocení bulharské společnosti (vytvoření bulharského státu, vytvoření jednotné legislativy, křesťanství, kulturní vzestup) s příslušným vládcem.
- Popisuje práci svatých bratrů Cyrila a Metoděje a jejich učedníků.
- Uvádí příklady příspěvků Bulharska do středověké Evropy.

• kh
• Pri
• krá
• Cír
• boj
• du

Bulhaři v Osmanské říši
říše v patnáctém - sedmáctém století.

- Popisuje situaci Bulharů v Osmanské říši.
- Chápe roli křesťanství, jazyka, literatury a tradic pro zachování bulharské etnické komunity v 15. - 17. století.
- Chápe důležitost mírových a ozbrojených forem odporu

• ráj

Stránka 6

Bulharská společnost v The Revival (XVIII-XIX století)	<ul style="list-style-type: none">• Poukazuje na úlohu nové bulharské školy pro rozvoj bulharské společnosti.• Vypráví o činech jasných obrozeneckých osobností - Paisii Hilendarski, Peter Beron, GS Rakovski, V. Levski, Hr. Botev.• Chápe roli dubnového povstání (1876) při osvobození Bulharska.• Vypráví o účasti Bulharů na rusko-turecké válce (1877-1878).• Rozlišuje přírodní a kulturní památky.• Seznam populárních bulharských přírodních a kulturních památek.	<ul style="list-style-type: none">• Ož• svě• bu• lite• dol
Přírodní a kulturní památky Bulharsko	<ul style="list-style-type: none">• Chápe roli památek při uchovávání historické paměti.• Extrahuje informace o přírodě a společnosti z dostupných zdrojů znalosti (mapy, tabulky, diagramy).• Označuje činnosti na ochranu přírodních zdrojů a kultury dědictví Bulharska.	<ul style="list-style-type: none">• při• me• kul• me

DOPORUČENÉ PERCENTAČNÍ ROZDĚLENÍ POVINNÝCH LEKCÍ NA ROK

Roční počet hodin studia předmětu ve III. Ročníku - 64 hodin

Pro nové znalosti	50%
Konsolidovat nové znalosti a shrnout	46%
Pro diagnostiku vstupní a výstupní úrovně	4%

Stránka 7

ZVLÁŠTNÍ METODY A FORMY PRO HODNOCENÍ ÚSPĚCHŮ STUDENTŮ

Hodnocení znalostí a dovedností studentů *osobně a ve společnosti* se provádí ústní a písemnou formou zkoušky.

Diagnóza se provádí písemně na vstupní úrovni znalostí a dovedností a na výstupní úrovni. Hodnocení je je v souladu s kritérii konkrétního zkušební materiálu a je vyjádřen indikátorem kvality.

Ústní zkouška stimuluje aktivní účast studenta na praktických činnostech pro zjišťování faktů, shromažďování informací a

aplikace nastudovaných znalostí o přírodě a společnosti v konkrétní praktické situaci.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve třetím ročníku je formativní a provází celý vzdělávací proces. Znamky

vycházejí z výkonu studenta ve třídě, z plnění domácích úkolů, projektové práce a dalších individuálních úkolů.

ČINNOSTI PRO ZÍSKÁNÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ A TAKÉ JEDNOTLIVÉ VZTAHY

Klíčové kompetence

Ukázkové činnosti a mezioborové vazby

Kompetence v oblasti

bulharský jazyk

- ✓ použití mapy při popisu přírodních lokalit;
- ✓ sestavování ústních a krátkých písemných popisů geografických a historických památek;
- ✓ sdílení dojmů z navštívených měst, přírodních rezervací a turistických lokalit;
- ✓ čtení literárních děl za určitou dobu (básně, příběhy);
- ✓ čtení pravidel chování (ve škole, u lékaře, ve vozidlech, v zemětěšení);
- ✓ vyprávění legend a příběhů o vlasti.

Komunikační schopnosti

cizí jazyky

- ✓ studium faktů, které ilustrují otevřenost slavných Bulharů vůči cizím kulturám;
- ✓ studium faktů z bulharské historie, které dokazují pozitivní význam mnohostranné kulturní interakce Bulharů a jejich vůdců.

Stránka 8

Matematická kompetence a

klíčové kompetence v

přírodní vědy a

technologie

- ✓ nakreslení časové osy pro různá historická období;
- ✓ sběr statistických dat a informací (pro počet obyvatel, pro vzdálenosti v Bulharsko);
- ✓ využití při ústní prezentaci znalostí o čase, směru, prostoru, roce, století, století, tisíciletí a pro míry délky a hmotnosti.

Digitální kompetence

- ✓ Internetové vyhledávání informací o významných přírodních lokalitách, historických událostech osobnosti;
- ✓ vyprávění o základních státních institucích pomocí informací z elektronických média a tisk;
- ✓ příprava snímku pro prezentaci na dané téma.

Učební dovednosti

- ✓ práce s mapami a referenční literaturou (příručky, dětské encyklopedie);
- ✓ získávání informací o minulosti a současnosti z materiálních zdrojů a z nich ilustrativní materiál;
- ✓ vyhledávání informací o určitém problému z písemných dokumentů v učebnici;
- ✓ určení tras a turistických míst podle mapy;
- ✓ práce s vizuálními materiály (mapy, tabule, obrazy).

Sociální a občanské

odborná způsobilost

- ✓ pořádání akcí pomocí „časové osy“
- ✓ formulace přístupných závěrů o významu jasných událostí;
- ✓ pozorování exponátů v muzeích atd. ;
- ✓ kontrola historických dokumentů;
- ✓ návštěva veřejných budov;
- ✓ vytváření tabulek pro historii a současnost moderního Bulharska;

- ✓ prohlížení fotografií a dalších materiálů z vaší práce nebo volného času a zábavy.
- Iniciativa a podnikání* ✓ vývoj produktu (leták, album) pro prezentaci geografických a historických orientační body rodné země;
- Kulturní kompetence a dovednosti* ✓ sdílení osobních zkušeností z kontaktů se sociálními institucemi;
- pro vyjádření prostřednictvím kreativity* ✓ vytváření alb s kresbami z exponátů navštívených muzeí;
- ✓ tvorba modelů historických předmětů z doby;
- ✓ kreslení na mapu turistických tras včetně přírodních, historických a moderních architektonické památky.
- Udržitelné dovednosti* ✓ zpracování koncepčních projektů na ochranu původní přírody a historického dědictví;
- a zdravým způsobem* ✓ zpracování informační tabule s pravidly nebo fakty o přírodních katastrofách.
- život a sport*

Poznámka: Uvedené činnosti jsou příkladné a nevyčerpávají možnosti budování interdisciplinárních spojení.